
Filosofier diskuterer helsetjenesten

BOKOMTALER

Dette er en antologi bestående av 27 essay om filosofiske og etiske spørsmål i helsetjenesten. De aller fleste er skrevet av nord-amerikanske filosofer. Målgruppen er filosofer, helsetjenesteetikere og studenter i disse disiplinene.

Boken er delt inn i fem deler. I første del diskuteres metafysiske spørsmål: Er sykdomsbegrepet verdiladet eller ikke (Tristram Engelhardt og Christopher Boorse), og kan tanken om den frie viljen opprettholdes i lys av humant genomprosjektet? I annen del tas kunnskapsteoretiske spørsmål opp, spesielt hva som kjennetegner kliniske overveielser og beslutninger. Kunnskapsbasert medisin diskuteres spesielt. Denne delen munner ut i en erkjennelse av at det fortsatt bør være rom for medisinen som kunst.

Tredje del omhandler etiske teorier i helsetjenesten. Over 90 sider får leseren en oversikt over aktuelle teorier, bl.a. prinsippbasert, kasuistisk, narrativ og feministisk etikk. Margaret Olivia Littles argumenterer godt for hvorfor en feministisk tilnærming til etikken er viktig.

I bokens fjerde del drøftes rettferdighets- og prioriteringsspmål i helsetjenesten, med Norman Daniels som sentral bidragsyter.

Rettferdighetsspørsmålene settes også inn i en feministisk sammenheng ved redaktørene Hilde Lindemann Nelson og James Lindemann Nelson. I siste del tas også postmodernismens betydning for helsetjenesten opp. I et bidrag fra Uganda drøfter Sana Loue, David Okello og Medi Kawuma innføring av forskningsetikk i dette landet, spesielt i forskningsprosjekter med mennesker med HIV/AIDS som deltakere.

Boken er forholdsvis lett og ledig skrevet, men for å kunne lese den med utbytte, kreves det litt kjennskap til filosofiens begrepsapparat. Fagfolk i helsetjenesten som er interessert i filosofisk refleksjon over den virksomheten de driver, kan ha glede av de fleste av bidragene. Enkelte av bokens bidrag bør kunne brukes innen etikkutdanninger innen helsetjenesten på et mellomnivå. En styrke for boken er at en større andel av forfatterne er kvinner og at den har med et feministisk perspektiv. Men jeg savner en mer omfattende diskusjon av sykdoms- og helsebegrepet. Et annet savn er at et spennende og viktig tema som kropp-sjel-dualismen ikke blir tatt opp til drøfting.

Hans Magnus Solli

Fylkestrygdekontoret i Telemark

Skien

Publisert: 10. august 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. mars 2026.